

ZAKON O OSNIVANJU AGENCIJE ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RURALNOM RAZVOJU I RIBARSTVU

I. OPŠTE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se osnivanje, nadležnost, organizacija, postupci i način rada i upravljanja Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu (u daljem tekstu: Agencija), utvrđivanje izvora finansiranja Agencije i načina njihovog korišćenja, kao i odgovornost i nadzor nad radom Agencije.

Definicije

Član 2

1. Administrativna kontrola: administrativna kontrola predstavlja utvrđivanje činjeničnog stanja putem pregleda dokazne dokumentacije, uvidom u službene evidencije, korišćenjem sistema za nadzor površina ili drugog sličnog sistema, te drugih dokaza kojima se utvrđuje činjenično stanje bez sprovođenja neposredne kontrole na terenu od strane službenog lica na lokaciji na kojoj se obavlja aktivnost koja je predmet finansiranja.
2. Terenska kontrola: terenska kontrola predstavlja utvrđivanje činjeničnog stanja koje se vrši neposrednom kontrolom na terenu od strane službenog lica na lokaciji na kojoj se obavlja aktivnost koja je predmet finansiranja.
3. Kontrolor: kontrolor je lice ovlašćeno od strane Agencije koje vrši terensku kontrolu.
4. Zahtjev: zahtjev je podnesak u upravnom postupku u bilo kojoj formi, na propisanom obrascu, praćen potrebnom dokumentacijom definisanom propisima iz člana 9 ovog zakona, putem kojeg korisnik ostvaruje svoje pravo na podršku.
5. Integrirani sistem: integrirani administrativni i kontrolni sistem predstavlja skup elektronskih zahtjeva i procedura, sistem koji sadrži elemente propisane zakonodavstvom EU, koji se primjenjuje na mjere zasnovane na površini i broju životinja, i na sprovođenje drugih mjera potrebnih u skladu sa članom 9 ovog zakona (u daljem tekstu: IAKS mjere).
6. Jedinstveni zahtjev je zahtjev za IAKS mjere podrške.

Nadležnost

Član 3

(1) Agencija je nadležna za upravljanje i kontrolu rashoda i drugih elemenata sprovođenja mjera poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva, kako su definisane strateškim dokumentima, a koje se finansiraju iz sredstava EU, nacionalnog budžeta i drugih izvora, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(2) U sprovođenju aktivnosti iz stava 1 ovog člana, a shodno podjeli između odobravanja plaćanja, izvršavanja plaćanja i računovodstvene funkcije, Agencija:

- sprovodi kontrole i druge poslove u vezi sa isplatom podrške i naknada u oblasti poljoprivrede, ruralnog razvoja i ribarstva,
- realizuje mjere na domaćem tržištu, podstiče prodaju i potrošnju i sprovodi druge tržišne mjere,
- sprovodi mjere za promociju marketinga i poboljšanje kvaliteta poljoprivrednih proizvoda, podržava pripremu proizvoda za tržište i druge šeme kvaliteta,
- organizuje finansijsko, knjigovodstveno i funkciju izvršavanja mjera plaćanja, uključujući pripremu periodičnog izvještaja o rashodima u vidu mjesečnih, kvartalnih i godišnjih izjava prema Evropskoj komisiji,
- sprovodi mjere u okviru IPARD programa, djelujući kao IPARD Agencija za plaćanja,
- uspostavlja i upravlja Integrisanim administrativnim i kontrolnim sistemom (IAKS), kao i drugim elementima sistema interne kontrole;
- izrađuje i u Službenom listu Crne Gore objavljuje javne pozive za podnošenje prijave za sprovođenje mjera poljoprivredne, ruralne i ribarske politike, kao i mjera u okviru IPARD programa, zasnovanih na programskim dokumentima i nakon konsultacija sa ministarstvom nadležnim za poslove poljoprivrede,
- obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom, podzakonskim aktima, internim aktima i drugim posebnim propisima u okviru djelokruga rada Agencije.

(3) Obavljanje poslova iz stava 2 ovog člana, koji se odnose na jednu ili više mjera, izuzev poslova vršenja plaćanja, može se prenijeti na drugo tijelo, pod uslovima i zahtjevima propisanim pravom EU. Saglasnost za prenos poslova daje ministar nadležan za poljoprivredu.

Akreditacija Agencije

Član 4

(1) U vezi sa članom 3 ovog zakona, koji se odnosi na implementaciju mjera za poljoprivredu i ruralni razvoj koje se finansiraju iz sredstava EU, Agencija će uspostaviti i upravljati internim sistemom kontrole agencije za plaćanje, u okviru podijeljenog upravljanja koje ispunjava uslove i kriterijume propisane pravom EU.

(2) Na osnovu potvrde o ispunjenosti uslova i kriterijuma iz prethodnog stava ovog člana, ministar nadležan za poljoprivredu donosi akt o akreditaciji Agencije za

sprovođenje mjera poljoprivredne politike. Ukoliko se nakon izdavanja tog akta utvrdi da Agencija više ne ispunjava propisane uslove ili kriterijume iz prethodnog stava, Ministar donosi akt o povlačenju akreditacije, s tim da može izdati privremenu akreditaciju i naložiti mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

II. STATUSNE ODREDBE

Status Agencije

Član 5

(1) Agencija predstavlja organ uprave, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava, koji je u sastavu ministarstva nadležnog za poljoprivredu i ruralni razvoj.

(2) Puni naziv Agencije glasi: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu, dok je skraćeni naziv Agencije APPRR.

(3) Naziv Agencije u međunarodnim odnosima glasi: Agency for Payments in Agriculture, Rural Development and Fisheries, dok je skraćeni naziv Agencije APARDF.

(4) Sjedište Agencije je u Podgorici. Agencija može osnovati regionalne kancelarije van sjedišta radi vršenja svojih nadležnosti.

Izvori finansiranja

Član 6

Sredstva za finansiranje rada Agencije obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Direktor Agencije

Član 7

(1) Pored poslova propisanih zakonom kojim se uređuje rad državne uprave, direktor Agencije određuje operativne ciljeve Agencije, donosi godišnji plan rada, uspostavlja sistem interne kontrole u skladu sa zakonodavstvom Crne Gore i EU regulativom, donosi višegodišnji plan informatičke podrške i višegodišnji plan upravljanja ljudskim resursima, podnosi izvještaj Ministru o nalazima i sprovođenju preporuka revizorskih i kontrolnih tijela i obavlja druge poslove neophodne za ostvarenje ciljeva Agencije.

(2) Direktor, u skladu sa načelom razdvajanja funkcija odobravanja i kontrole plaćanja, vršenja plaćanja i računovodstva, predlaže organizacionu strukturu i sistem interne kontrole Agencije, koji obezbjeđuju dovoljne garancije da su plaćanja zakonita, pravilna i uredno evidentirana.

Zaposleni u Agenciji

Član 8

(1) Pored prava, obaveza i drugih odredbi koje proizilaze iz propisa i kolektivnih ugovora koji uređuju radno-pravni status državnih službenika, zaposleni u Agenciji ostvaruju i posebne benefite u slučaju ispunjavanja redovnih radnih obaveza, a koje se odnose na implementaciju akreditovanih mjera za dodjelu / isplatu sredstava podrške.

(2) Zaposleni u Agenciji dužni su da dosljedno postupaju u skladu sa najvišim standardima ličnog integriteta i da se ponašaju u skladu sa Etičkim kodeksom i smjernicama koje izdaju tijela EU. Nepoštovanje odredbi kodeksa može biti osnov za izricanje disciplinskih mjera, uključujući i raskid radnog odnosa zbog teže povrede službene dužnosti.

III. POSTUPAK PRED AGENCIJOM

Sprovođenje mjera poljoprivredne politike

Član 9

(1) Vlada, u skladu sa programskim dokumentima i zakonom kojim se uređuje razvoj poljoprivrede i ruralnih područja, donosi podzakonske akte za sprovođenje mjera politike poljoprivrednog, ruralnog razvoja i ribarstva, kojima se naročito uređuju:

- uslovi i kriterijumi za dodjelu i isplatu sredstava, kao i upravne sankcije u slučaju nepridržavanja propisa,
- način podnošenja zahtjeva, obrasce i druga detaljna pravila postupka za uvođenje i sprovođenje pojedinačnih mjera, kao i izvori finansiranja za svaku od mjera,
- sistem kontrole sprovođenja mjera, uključujući podatke za kontrolu i način praćenja sprovođenja mjera.

(2) Ministarstvo donosi pravilnik kojim se propisuju tehnička pravila i metodologije kontrole za sprovođenje mjera poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i ribarstva.

(3) Agencija izrađuje i objavljuje javne pozive za podnošenje prijava, kojima se definišu precizna operativna pravila i uslovi za sprovođenje mjera poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i ribarstva, kao i mjera u okviru IPARD programa, na osnovu polazišta iz stava 1 ovog člana i nakon konsultacija sa ministarstvom nadležnim za poljoprivredu. U okviru javnih poziva, Agencija dostavlja i preciznu listu dokumentacije i podataka koji se obavezno prilažu uz prijavu, te propisuje proceduralne posljedice u slučaju nepridržavanja ovih odredbi.

Oblik zahtjeva

Član 10

- (1) Vlada može, podzakonskim aktima iz člana 9 ovog zakona, propisati da se zahtjev ili njegovi djelovi podnose isključivo u elektronskom obliku.
- (2) Zahtjevi koji nisu podneseni u skladu sa ovim članom biće odbijeni.
- (3) Podnošenjem zahtjeva, korisnik garantuje za istinitost i pouzdanost podataka sadržanih u zahtjevu i priloženoj dokumentaciji.

Rok za donošenje rješenja

Član 11

Rok u kojem je Agencija dužna da donese rješenje počinje da teče od dana kada su utvrđene sve relevantne činjenice i sprovedene propisane kontrole u skladu sa relevantnim propisima.

Rok za otklanjanje nedostataka

Član 12

Ukoliko je zahtjev nepotpun ili nejasan, Agencija je dužna da, u roku od tri mjeseca od dana isteka roka za podnošenje zahtjeva, zatraži od stranke da otkloni nedostatke i odredi rok u kojem zahtjev mora biti dopunjen ili ispravljen.

Zahtjev za otklanjanje nedostataka

Član 13

- (1) Agencija izdaje pisani zahtjev stranci za otklanjanje nedostataka, određujući rok koji ne može biti kraći od osam dana, u kojem zahtjev korisnika mora biti dopunjen ili ispravljen.
- (2) Agencija može, po sopstvenom nahođenju, prije izdavanja pisanog zahtjeva za otklanjanje nedostataka u skladu sa prethodnim članom, obavijestiti stranku o uočenim nedostacima putem telefona ili drugog odgovarajućeg sredstva, uz sačinjavanje službene zabilješke, ukoliko se time olakšava ostvarivanje prava stranke.
- (3) Stranka je dužna da nedostatke otkloni u roku određenom u pisanom zahtjevu ili obavještenju o otklanjanju nedostataka. Agencija, prilikom donošenja svoje odluke, neće uzeti u razmatranje dopune i ispravke zahtjeva dostavljene nakon isteka roka za otklanjanje nedostataka.

Administrativna kontrola i terenska kontrola

Član 14

(1) Ministarstvo podzakonskim aktima iz člana 9 stav 2 ovog zakona, propisuje bliže elemente administrativne i terenske kontrole, način sprovođenja kontrola, procenat prijava ili zahtjeva koji će biti predmet terenske kontrole ili posebnih administrativnih kontrola (kontrolni uzorak), kao i detalje u vezi sa načinom izbora, povećanja i smanjenja kontrolnog uzorka.

(2) Detaljni elementi postupka kontrole, kako administrativne, tako i terenske kontrole, koji nisu uređeni u skladu sa stavom 1 ovog člana, mogu biti propisani pravilnikom koji donosi Ministarstvo.

Stručni odbor

Član 15

(1) Ukoliko je za odlučivanje o pojedinačnim mjerama poljoprivredne politike neophodno posebno stručno znanje, može se obrazovati stručni odbor radi davanja neobavezujućeg i obrazloženog stručnog mišljenja.

(2) Direktor Agencije propisuje sastav, uslove za imenovanje, zadatke stručnog odbora, način rješavanja sukoba interesa, način rada odbora, način njegovog finansiranja, kao i druga pitanja od značaja za rad svakog stručnog odbora iz stava 1 ovog člana.

(3) Članove stručnog odbora iz ovog člana imenuje direktor Agencije.

Katalog referentnih troškova

Član 16

(1) Vrste troškova i njihove jedinične vrijednosti, na osnovu kojih se određuje iznos prihvatljivih sredstava podrške u okviru sprovođenja mjera poljoprivredne politike iz strateških dokumenata, detaljno se određuju u katalogu troškova.

(2) Način utvrđivanja iznosa prihvatljivih troškova koji nisu sadržani u katalogu iz stava 1 ovog člana propisuje se podzakonskim aktima iz člana 9 ovog zakona.

(3) Katalog troškova iz ovog člana donosi Ministar pravilnikom, na osnovu metodologije za izradu kataloga kojom se obezbjeđuje razumnost troškova i njihovo redovno ažuriranje. Metodologija se objavljuje kao prilog pravilniku.

Terenska kontrola

Član 17

(1) Agencija sprovodi terensku kontrolu kada je to neophodno radi utvrđivanja činjenica i okolnosti koje su od značaja za odlučivanje o ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava na dodjelu ili isplatu sredstava, kao i u vezi sa namjenom korišćenja dodijeljenih sredstava, u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima iz člana 9.

(2) Tokom vršenja terenske kontrole, kontrolor je dužan da nosi identifikacionu karticu kojom dokazuje svojstvo službenog lica i nalog za vršenje kontrole izdat od strane direktora Agencije.

Nadležnosti za terensku kontrolu

Član 18

(1) Agencija vrši terenske kontrole kod fizičkih i pravnih lica koja su potencijalni ili stvarni korisnici sredstava iz programa koje sprovodi Agencija.

(2) Po potrebi, Agencija može vršiti terenske kontrole, kao i administrativne kontrole (naročito finansijske dokumentacije) i kod dobavljača korisnika sredstava iz mjera koje sprovodi Agencija, kao i kod njihovih povezanih lica.

(3) Podnosioci zahtjeva i korisnici sredstava dužni su da kontrolorima obezbijede potpun i nesmetan pristup svim objektima, prostorijama, opremi, imovini i dokumentaciji u vezi sa predmetnim sredstvima iz mjera koje sprovodi Agencija.

(4) Podaci i dokumentacija pribavljeni tokom terenske kontrole i administrativne kontrole mogu se koristiti isključivo radi utvrđivanja ispunjenosti uslova za odobravanje ili isplatu finansijske podrške u skladu sa ovim zakonom.

(5) Ako kontrolor tokom obavljanja svojih zakonskih ovlašćenja utvrdi da je došlo do povrede zakona ili drugog propisa, odnosno da postoji osnov sumnje da je izvršeno krivično djelo, dužan je da bez odlaganja o tome obavijesti nadležni organ.

Zapisnik o terenskoj kontroli

Član 19

(1) Zapisnik o izvršenoj terenskoj kontroli sačinjava se u papirnoj ili elektronskoj formi. Bez obzira na odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, zapisnik koji je sačinjen u elektronskoj formi i bilo koja izjava data tokom kontrole potvrđuju se potpisom korisnika u papirnoj formi ili korišćenjem digitalnog potpisnog tableta.

(2) Zapisnik sačinjen u elektronskoj formi i potpisan elektronskim putem u skladu sa stavom 1 ovog člana, dostavlja se korisniku putem elektronske pošte na adresu koju je korisnik prethodno naznačio, ukoliko se saglasio sa ovim načinom dostave.

Žalba

Član 20

Žalba ne odlaže izvršenje.

Namjerno nepoštovanje pravila o odobravanju i isplati sredstava

Član 21

(1) Radi provjere usklađenosti sa pravilima za dodjelu ili isplatu sredstava u okviru politike poljoprivrede, ruralnog razvoja i ribarstva, pravilima usklađenosti, socijalne usklađenosti i drugim pravilima, smatra se da namjerno nepoštovanje postoji kada okolnosti jasno ukazuju da je podnosilac zahtjeva bio svjestan da će njegovo postupanje ili propuštanje dovesti do neusklađenosti, ali je i pored toga želio ili je prihvatio takav ishod.

(2) Podzakonskim aktom iz člana 9 ovog zakona Vlada propisuje mjere poljoprivredne politike u kojima je relevantno postojanje namjernog nepoštovanja, kao i upravne sankcije propisane čl. 38 i 39 ovog zakona.

(3) Ako podnosilac zahtjeva, u okviru pravila usklađenosti ili socijalne usklađenosti, ponovi nepoštovanje za koje je Agencija već izrekla upravnu sankciju, dva puta u periodu od tri uzastopne godine, takvo nepoštovanje će se smatrati namjernim.

Vanredna pravna sredstva

Član 22

(1) Ako je odluka donijeta automatski putem informacionog sistema, a činjenice su netačno utvrđene ili je pogrešno primijenjena materijalna odredba, Agencija će tu odluku ukinuti i donijeti novu, u roku od godinu dana od dana dostavljanja odluke stranci. Kao datum donošenja nove odluke smatraće se datum donošenja prvobitne odluke.

(2) Kada Agencija, na osnovu konačnog izvještaja ili drugog konačnog akta nadležnog nadzornog ili revizorskog organa, utvrdi da su sredstva dodijeljena ili isplaćena suprotno propisima ili da propisi nisu u potpunosti pravilno primijenjeni, ukinuće svoju odluku u roku od pet godina od njene pravosnažnosti i donijeti novu.

(3) Kada Agencija utvrdi da su činjenice iz odluke netačno ili nepotpuno utvrđene zato što je korisnik dostavio neistinite podatke ili je, usljed nemara, propustio da dostavi podatke od značaja za odlučivanje, ukinuće odluku u roku od pet godina od dana njene pravosnažnosti i donijeti novu.

(4) U odluci iz prethodnog stava, Agencija će odlučiti i o isključenju korisnika iz iste mjere za naredne dvije kalendarske godine od dana izricanja upravne sankcije.

(5) U odlukama iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, Agencija će takođe naložiti povraćaj isplaćenih sredstava i odrediti rok za njihov povraćaj. Ako stranka ne izvrši povraćaj sredstava u ostavljenom roku, obračunavaće se zakonska zatezna kamata.

Kompenzacija i povraćaj neosnovano isplaćenih sredstava podrške

Član 23

(1) Sredstva koja korisnik mora da vrati na osnovu izvršne upravne odluke mogu se kompenzovati od strane Agencije sa iznosima podrške koji još nisu isplaćeni korisniku, iz bilo koje mjere poljoprivredne politike, osim ako propisi EU ne definišu drugačije. U suprotnom, Agencija je dužna da odmah zahtijeva povraćaj sredstava u budžet.

(2) Ukoliko korisnik koji mora da izvrši povraćaj sredstava pored glavnice duguje i kamatu, ove obaveze će se izmiriti sljedećim redoslijedom: prvo glavnica, a potom kamata.

(3) Ukoliko se povraćaj sredstava vrši usljed administrativne greške, zatezna kamata iz stava 2 ovog člana se ne obračunava.

Viša sila i vanredne okolnosti

Član 24

(1) U svrhe finansiranja, upravljanja i nadzora nad sprovođenjem mjera poljoprivredne politike, viša sila i vanredne okolnosti koje privremeno ili trajno onemogućavaju ili otežavaju sprovođenje poljoprivrednih aktivnosti na gazdinstvu mogu se priznati naročito u sljedećim slučajevima:

- ozbiljna prirodna katastrofa, nepovoljni vremenski uslovi uporedivi sa prirodnim katastrofama, ekstremne meteorološke pojave ili druge vanredne okolnosti koje ozbiljno pogađaju gazdinstvo;
- uništenje objekata, poljoprivredne mehanizacije i infrastrukture na gazdinstvu usljed nezgode;
- izbijanje epizootičke ili bolesti bilja, ili prisutnost biljne štetočine koja djelimično ili u cjelosti pogađa stoku ili usjeve korisnika;
- eksproprijacija cijelog ili značajnog dijela gazdinstva, ako se takva eksproprijacija nije mogla predvidjeti na dan podnošenja zahtjeva;
- smrt korisnika;
- dugotrajna radna nesposobnost korisnika;
- gubitak ili smrt stoke usljed napada divljih životinja, uprkos sprovođenju svih propisanih mjera;
- smrt stoke usljed nesreće (požar, udar groma, strujni udar, padovi i sl.);
- oštećenje poljoprivrednog zemljišta od divljih životinja;
- izbijanje bolesti ili štetočina u pčelinjaku, koje zahtijevaju uništenje zaraženih pčela ili zamjenu pčelinjih kolonija;

- promjena veličine zemljišta na gazdinstvu, načina korišćenja ili metode upravljanja gazdinstvom, nezavisno od volje korisnika.

(2) Podzakonskim aktima iz člana 9 ovog zakona propisuju se uslovi u pogledu prava na ostvarivanje sredstava, povraćaja sredstava i primjene upravnih sankcija u slučajevima više sile ili vanrednih okolnosti.

(3) Slučajevi više sile ili vanrednih okolnosti moraju se prijaviti Agenciji u pisanom obliku, sa odgovarajućim dokazima, u roku od 15 radnih dana od dana kada korisnik bude u mogućnosti da to učini.

(4) Agencija rješenjem odlučuje o priznavanju više sile ili vanrednih okolnosti.

IV. POSTUPAK SPROVOĐENJA MJERA POLITIKE RURALNOG RAZVOJA I RIBARSTVA ZA INVESTICIJE, PROJEKTE I DRUGE SLIČNE NAMJENE

Rješenje o ostvarivanju prava na dodjelu sredstava

Član 25

(1) Ukoliko zahtjev korisnika ispunjava uslove utvrđene važećim propisima i javnim pozivom, i ukoliko su sredstva za tu svrhu raspoloživa, Agencija donosi rješenje o ostvarivanju prava na dodjelu sredstava podrške.

(2) Korisniku koji ne ispunjava uslove iz prethodnog stava, Agencija donosi rješenje o odbijanju zahtjeva.

Dodjela sredstava zaključenjem ugovora

Član 26

(1) Nakon donošenja rješenja o ostvarivanju prava na dodjelu sredstava podrške, Agencija zaključuje ugovor o finansijskoj podršci sa korisnikom koji je ostvario pravo na dodjelu sredstava.

(2) Ugovor iz stava 1 ovog člana zaključuje se u roku koji određuje Agencija, a koji ne može biti duži od 30 dana od dana prijema rješenja o ostvarivanju prava na dodjelu sredstava podrške.

(3) Ako korisnik ne potpiše ugovor u roku iz stava 2 ovog člana, smatraće se da je odustao od ostvarivanja prava na dodjelu sredstava. U tom slučaju, Agencija donosi rješenje u skladu ovim zakonom.

(4) Ako se utvrdi nepravilnost, prevara ili pokušaj prevare u vezi sa dodjelom sredstava, ili ako korisnik ozbiljno prekrši odredbe zaključenog ugovora, ovog zakona ili njegovih podzakonskih propisa, Agencija ima pravo da jednostrano raskine ugovor.

(5) Ako je ugovor raskinut a sredstva nisu isplaćena korisniku, Agencija donosi rješenje u skladu sa ovim zakonom.

Sadržina ugovora

Član 27

Ugovor iz člana 26 ovog zakona sadrži odredbe koje se odnose na:

- iznos finansijske podrške;
- trajanje ugovora;
- način i rokove za podnošenje zahtjeva za isplatu;
- prava i obaveze ugovornih strana;
- način i postupak izmjene i dopune ugovora;
- druge elemente koji se odnose na ispunjavanje kriterijuma i uslova iz programa finansijske podrške ili bilateralnih sporazuma;
- sankcije za neispunjavanje ugovornih i regulatornih obaveza, ako su predviđene propisima iz člana 9;
- način, postupak i uslove za raskid ugovora.

V. POSTUPAK ZA SPROVOĐENJE IAKS MJERA

Član 28

(1) Postupak za ostvarivanje prava na podršku u okviru IAKS mjera pokreće se podnošenjem jedinstvenog zahtjeva.

(2) Postupak iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti i putem javnog poziva ili na drugi način, u zavisnosti od vrste i načina podrške, u skladu sa podzakonskim aktom, pravilnikom ili javnim pozivom iz člana 9 ovog zakona.

(3) Agencija odlučuje o ostvarivanju prava na podršku u postupcima iz st. 1 i 2 ovog člana.

VI. SISTEMI KONTROLE

Član 29

Direktor Agencije uspostavlja interne kontrolne sisteme neophodne za ostvarenje ciljeva mjera poljoprivredne politike i zaštitu finansijskih interesa Crne Gore i Evropske unije.

VII. INTEGRISANI ADMINISTRATIVNI I KONTROLNI SISTEM

Član 30

(1) Za potrebe sprovođenja mjera poljoprivredne politike, Agencija uspostavlja i upravlja sljedećim registrima:

- Sistem identifikacije parcela (u daljem tekstu: LPIS/SIZEP sistem);
- Sistem za geoprostorne zahtjeve i zahtjeve povezane sa životinjama
- Sistem za identifikaciju korisnika intervencija i mjera, koji će se voditi u okviru Registra poljoprivrednih gazdinstava;
- Sistem za nadzor površina;
- Sistem kontrola i kazni;
- Sistem za identifikaciju i registraciju životinja.

(2) Pored registara iz stava 1 ovog člana, Agencija uspostavlja i upravlja drugim registrima, evidencijama i bazama podataka u skladu sa zakonom.

(3) Radi korišćenja registara iz st. 1 i 2 ovog člana i sprovođenja mjera poljoprivredne politike, Agencija uspostavlja digitalne, grafičke i numeričke baze podataka (kontrolni slojevi) koje sadrže konkretne podatke za provjeru usklađenosti sa pojedinačnim ili grupama zahtjeva za sprovođenje, ili pojedinačnim ili grupnim uslovima i kriterijumima prihvatljivosti, kao i za primjenu upravnih sankcija, kako je definisano propisima iz člana ovog zakona.

Registar klijenata

Član 31

(1) Agencija usvaja neophodne procedure kako bi obezbijedila da se isplate vrše isključivo na transakcione račune korisnika ili njihovih ovlašćenih predstavnika.

(2) Registar klijenata iz stava 1 ovog člana vodi se na standardizovan način i sadrži sljedeće podatke:

- jedinstveni identifikacioni broj klijenata;
- vrste klijenata;
- tip registracije;
- status aktivnosti transakcionog računa;
- status aktivnosti klijenata.

(3) Agencija propisuje oblik, bližu sadržinu i način vođenja registra klijenata.

LPIS/SIZEP sistem

Član 32

(1) LPIS/SIZEP sistem je geografski informacioni sistem (GIS) koji sadrži podatke o referentnim parcelama, poljoprivrednim gazdinstvima i prostorne podatke.

(2) LPIS/SIZEP sistem se vodi u digitalnoj grafičkoj formi.

(3) U LPIS/SIZEP sistem se upisuju poljoprivredna gazdinstva, koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava koji se vodi u skladu sa zakonom koji se uređuje

oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja, kao i sve poljoprivredne površine koje to poljoprivredno gazdinstvo koristi, odnosno referentne parcele.

(4) Referentna parcela (u daljem tekstu: SIZEP parcela) iz stava 3 ovog člana jeste „Farmer blok”. Farmer blok je neprekidna površina poljoprivrednog zemljišta koju obrađuje jedno poljoprivredno gazdinstvo, klasifikovana prema vrsti upotrebe zemljišta.

(5) LPIS/SIZEP parcela iz stava 4 ovog člana predstavlja referentnu parcelu za sve mjere zasnovane na površini.

(7) Granice referentne parcele unose se foto-interpretacijom poljoprivrednog zemljišta korišćenjem DOF (ortofoto) mapa, na osnovu izjave nosioca poljoprivrednog gazdinstva o korišćenju zemljišta. Foto-interpretacija podrazumijeva postupak identifikacije poljoprivrednih površina na DOF mapama i vektorizacija LPIS/SIZEP parcela prema vidljivim granicama korišćenja.

(8) Za unos LPIS/SIZEP parcele iz stava 4 ovog člana koja se odnosi na korišćenje državnog poljoprivrednog zemljišta, potrebno je dostaviti dokaz o pravu korišćenja u skladu sa važećim propisima.

(9) Prostorne podloge, kao što su digitalni model reljefa, katastarske parcele i administrativne jedinice, koje se koriste u LPIS/SIZEP sistemu, preuzimaju se od organa uprave nadležnog za vođenje katastra nepokretnosti.

(10) DOF mape, kao osnovne prostorne podloge prostorni slojevi, dobijaju se putem avionskog ili satelitskog snimanja i izrađuju se u trogodišnjim ciklusima za čitavu teritoriju Crne Gore, tokom vegetativnog perioda godine. Agencija ažurira LPIS/SIZEP sistem po završetku izrade nove DOF mape.

(11) Ukoliko tokom prijave korišćenja poljoprivrednog zemljišta ili prijave promjene korišćenja već registrovanog poljoprivrednog zemljišta dođe do preklapanja površina među poljoprivrednih gazdinstvima, Agencija obavještava te nosioce poljoprivrednih gazdinstava subjekte i poziva ih na usklađivanje. Ukoliko do usklađivanja ne dođe, unos u LPIS/SIZEP sistem vrši se na osnovu dokaza o vlasništvu ili pravu korišćenja.

(12) Podaci o LPIS/SIZEP parcelama su javno dostupni i mogu se pregledati putem web aplikacije „LPIS/SIZEP pregledač”.

(13) Ministarstvo propisuje detaljan sadržaj, način uspostavljanja, održavanja i ažuriranja LPIS/SIZEP sistema.

Sistem za geoprostorne zahtjeve i zahtjeve povezane sa životinjama

Član 33

(1) Sistem za geoprostorne zahtjeve i zahtjeve povezane sa životinjama predstavlja geoprostornu evidenciju jedinstvenog zahtjeva, koja se vodi u elektronskoj formi.

(2) Evidencija zahtjeva sadrži:

- podatke o podnosiocu zahtjeva: opšte podatke o poljoprivrednom gazdinstvu, podatke o parcelama registrovanim u LPIS/SIZEP sistem, parcelama prijavljenim prethodne godine i podatke o životinjama;
- podatke o traženoj podršci u okviru jedinstvenog zahtjeva: za biljnu i stočarsku proizvodnju, ovlašćenja i obrazac jedinstvenog zahtjeva;
- geoprostornu evidenciju za podršku sa mogućnošću kreiranja i izmjene parcela sa usjevima/zasadima i izborom mjere podrške;
- slučajeve više sile;
- izmjene jedinstvenog zahtjeva;
- povlačenje jedinstvenog zahtjeva, u cijelosti ili djelimično.

(3) Ministarstvo propisuje detaljan sadržaj sistema evidencije zahtjeva, način i sisteme kontrole zahtjeva podnijetih putem ovog sistema, kao i obrazac jedinstvenog zahtjeva.

Sistem nadzora površina

Član 34

Agencija, u skladu sa propisima, uspostavlja i vodi sistem nadzora površina koji, u svrhu utvrđivanja činjeničnog stanja, omogućava redovno i sistematsko posmatranje, praćenje i procjenu aktivnosti i praksi na poljoprivrednom zemljištu u Crnoj Gori, korišćenjem podataka sa Sentinel satelita u okviru Copernicus programa, drugih ekvivalentnih satelitskih podataka, podataka dobijenih daljinskim osmatranjem, fotografija sa geografskom oznakom i drugih odgovarajućih dokaza.

Alat za brzu elektronsku komunikaciju

Član 35

(1) Agencija uspostavlja softversko rješenje za brzu elektronsku komunikaciju koje omogućava elektronsku razmjenu informacija i dokumenata između Agencije i korisnika.

(2) Korišćenje rješenja iz stava 1 ovog člana obavezno je za komunikaciju između Agencije i korisnika, ukoliko je to propisano članom 9 ovog zakona, odnosno ako Agencija utvrđuje činjenično stanje na osnovu podataka dobijenih korišćenjem sistema nadzora površina iz člana 34 ovog zakona.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, rješenje se koristi za sljedeće oblike komunikacije:

– obavješćavanje korisnika o utvrđenom činjeničnom stanju koje je Agencija utvrdila korišćenjem sistema nadzora površina iz člana 34 ovog zakona; i

– omogućavanje korisniku da dostavi izjavu o tako utvrđenom činjeničnom stanju i da dostavi dokaze. Korisnik može dostaviti izjavu i dokaze u roku propisanom članom 9 ovog zakona.

(4) Rješenje iz stava 1 ovog člana se može koristiti i za druge oblike komunikacije između Agencije i korisnika, ukoliko je to propisano članom 9 ovog zakona, pri čemu se odredbe ovog člana shodno primjenjuju.

Prikupljanje i korišćenje podataka

Član 36

Radi uspostavljanja, ažuriranja i vođenja Registra subjekata i Registra poljoprivrednih gazdinstava, kao i za potrebe sprovođenja mjera poljoprivredne politike, Agencija prikuplja relevantne podatke od:

- državnih organa;
- javnih ustanova;
- Ministarstva;
- koncesionara;
- jedinica lokalne samouprave;
- drugih nadležnih institucija.

Javni pristup podacima

Član 37

Podaci iz registara i evidencija koje vodi Agencija su javni, osim onih podataka koji su, u skladu sa zakonom, označeni kao tajni ili zaštićeni kao lični ili povjerljivi podaci.

VIII. SISTEM SANKCIONISANJA I ZAŠTITA FINANSIJSKIH INTERESA CRNE GORE I EVROPSKE UNIJE

Upravne sankcije

Član 38

(1) Agencija odlučuje o upravnim sankcijama za nepoštovanje ili kršenje obaveza u skladu sa propisima Evropske unije i ovim zakonom.

(2) Upravna sankcija može se ostvarivati kao upravna mjera i upravna kazna.

Upravne mjere

Član 39

(1) Upravna mjera može biti:

- djelimično ili potpuno odbijanje zahtjeva ili jedinstvenog zahtjeva;
- povraćaj podrške.

(2) Djelimično ili potpuno odbijanje zahtjeva ili zahtjeva za isplatu, u smislu prethodnog stava, znači odbijanje zahtjeva ili njegovog dijela koji ne ispunjava propisane uslove. U slučaju djelimičnog odbijanja, odobreni dio zahtjeva se ne umanjuje.

(3) Povraćaj podrške, u smislu stava 1 tačka 2 ovog člana, znači povraćaj neosnovano isplaćene podrške, do maksimalnog iznosa koji je već isplaćen korisniku u istoj upravnoj stvari. U slučaju kašnjenja sa povraćajem, korisniku se obračunava zakonska zatezna kamata.

Upravna kazna

Član 40

(1) Upravna kazna obuhvata:

- umanjeње odobrenog iznosa podrške;
- potpuno umanjeње odobrenog iznosa podrške;
- povraćaj podrške;
- isključenje korisnika iz mjere;
- gubitak prava na isplatu sredstava ostvarenih na osnovu donesenog rješenja o pravu na sredstva.

(2) Umanjenje odobrenog iznosa podrške iz tačke 1 prethodnog stava predstavlja upravnu kaznu kojom se, osim upravne mjere iz člana 39 stav 1 tačka 1, odbija i određeni dio zahtjeva koji ispunjava propisane uslove.

(3) Potpuno umanjeње odobrenog iznosa podrške iz tačke 2 stav 1 ovog člana znači odbijanje cjelokupnog zahtjeva iako ispunjava propisane uslove, ukoliko se neregularnost odnosi na dio koji nije prihvatljiv za podršku – naročito u slučajevima vještački stvorenih uslova, namjernog prikazivanja neprihvatljivih troškova, upotrebe falsifikovane dokumentacije ili onemogućavanja kontrole.

(4) Povraćaj podrške iz tačke 3 stav 1 ovog člana znači povraćaj sredstava do maksimalnog iznosa koji je već isplaćen korisniku u istoj upravnoj stvari. U slučaju kašnjenja, obračunava se zakonska zatezna kamata.

(5) Isključenje iz mjere iz tačke 4 stav 1 znači isključenje korisnika iz prava na prijavu za jednu ili više mjera poljoprivredne politike u trajanju do pet kalendarskih godina, računajući od godine u kojoj je upravna kazna izrečena.

Nepoštovanje ili kršenje obaveza

Član 41

(1) Ako korisnik dostavi netačne podatke ili propusti da dostavi informacije relevantne za odlučivanje, nadležni organ odbiće zahtjev.

(2) Ako korisnik izvrši povredu koja onemogućava ostvarenje ciljeva mjere, kao što je korišćenje sredstava suprotno namjeni ili neizvršenje projekta (osim u slučajevima više sile), korisniku se rješenjem nalaže povraćaj isplaćene podrške i određuje rok za povraćaj.

(3) Žalba protiv rješenja iz stava 2 ovog člana ne odlaže izvršenje. Ukoliko korisnik ne izvrši povraćaj u predviđenom roku, obračunava se zakonska zatezna kamata.

(4) Ako korisnik spriječi kontrolu na licu mjesta tako što je ne dozvoli ili ne omogući, Agencija odbija zahtjev i zahtijeva povraćaj sredstava, u skladu sa prethodnim stavom.

(5) U slučajevima iz st. 1-4 ovog člana, korisnik se isključuje iz predmetne mjere u trajanju od pet kalendarskih godina od dana izricanja upravne kazne.

(6) U slučajevima nepoštovanja drugih obaveza koje proizilaze iz prava na sredstva, izriču se upravne sankcije u skladu sa članovima 38 i 39 ovog zakona, u skladu sa propisom iz člana 9. ovog zakona. Propisom iz člana 9 ovog zakona može se predvidjeti da se upravna sankcija za povredu određenih obaveza može izreći tek nakon prethodnog upozorenja da će sankcija biti izrečena ako se povreda ne otkloni u predviđenom roku ili ako korisnik ponovi povredu obaveza utvrđenih u rješenju o pravu na sredstva.

Vještačko stvaranje uslova

Član 42

(1) Niti jedno pravo ili pogodnost predviđeni propisima iz oblasti poljoprivrede ne može biti dodijeljeno fizičkom ili pravnom licu za koje se utvrdi da su uslovi za sticanje takvih pogodnosti stvoreni vještački, suprotno ciljevima tih propisa.

(2) Pored upravne mjere iz stava 1 ovog člana, propisi iz člana 9 ovog zakona predviđaju odgovarajuće upravne kazne za takvo fizičko ili pravno lice.

Saradnja sa drugim organima

Član 43

(1) U vršenju svojih nadležnosti, Agencija sarađuje sa ministarstvima, inspekcijama i drugim državnim organima i javnim institucijama koji utvrđuju i prikupljaju činjenice i dokumentaciju relevantnu za odlučivanje o pravu na podršku i zaštitu finansijskih interesa Crne Gore i Evropske unije.

(2) Organi iz stava 1 ovog člana dužni su da Agenciji dostave činjenice i dokumenta koja su utvrđena ili korišćena u postupcima u okviru njihove nadležnosti, ako te činjenice ili dokumenti utiču ili mogu uticati na donošenje odluka Agencije.

(3) Agencija i organi iz stava 1 ovog člana zaključuju sporazum o razmjeni podataka i dokumentacije, kojim se uređuju sadržina razmjene, tehnički aspekti, rokovi, format dokumenata, kontakt osobe i ostali elementi neophodni za blagovremeno prikupljanje činjenica značajnih za odlučivanje.

Povjeravanje poslova

Član 44

(1) Agencija može povjeriti izvršavanje pojedinog posla ili seta poslova drugom pogodnom subjektu. U tom slučaju, Agencija ostaje odgovorna za rezultate i kvalitet obavljenih poslova, kao i za stalno praćenje ispunjenosti akreditacionih kriterijuma, koji moraju biti održavani na istom nivou kao kod same Agencije.

(2) U svrhe iz stava 1 ovog člana, Agencija zaključuje ugovor o povjerenim poslovima sa izabranim subjektom.

(3) Povjeravanje poslova drugom subjektu odobrava ministar nadležan za poslove poljoprivrede i ruralnog razvoja.

IX. TRANSPARENTNOST

Objavljivanje korisnika i isplata podrške

Član 45

(1) Agencija objavljuje, za prethodnu godinu, listu korisnika koji su ostvarili pravo na podršku iz Evropskog fonda za garancije u poljoprivredi, Evropskog fonda za ruralni razvoj, Evropskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, IPARD programa, kao i iz mjera koje se finansiraju iz nacionalnih izvora.

(2) Obrasci zahtjeva za bilo koju mjeru iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja moraju jasno sadržati obavještenje korisnicima da će njihovi podaci biti objavljeni u skladu sa prethodnim stavom, kao i da mogu biti predmet obrade od strane revizorskih i istražnih nacionalnih ili tijela Evropske unije.

(3) Obrasci iz stava 2 ovog člana sadrže i informacije o mjerama zaštite ličnih podataka koje primjenjuje Agencija.

Nadzor

Član 46

Nadzor nad zakonitošću rada Agencije vrši ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede i ruralnog razvoja.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47

Vlada obezbjeđuje sredstva za funkcionisanje Agencije i preuzimanje zaposlenih koji su obavljali poslove iz nadležnosti Agencije, u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Article 48

(1) Vlada će, aktom donijetim u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava, osnovati Agenciju u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Vlada uređuje unutrašnju organizaciju i raspodjelu poslova, uključujući povjeravanje poslova, upravljanje rizicima i postupke kontrole, opšte elemente kontrolnih sistema, uspostavljanje i rad regionalnih kancelarija Agencije, transparentnost i javnost rada Agencije i druga pitanja od značaja za funkcionisanje Agencije u skladu sa zahtjevima EU i crnogorskih propisa.

(3) Vlada imenuje vršioca dužnosti direktora Agencije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(4) Mandat vršioca dužnosti direktora Agencije traje do imenovanja direktora Agencije, a najduže 6 mjeseci.

(5) Vršilac dužnosti direktora Agencije obavlja sve poslove u vezi sa uspostavljanjem Agencije i organizuje početak njenog rada.

Član 49

Svi tekući i budući postupci, kao i poslovi u vezi sa sprovođenjem IPARD programa, uključujući primjenjive propise, akreditovanu dokumentaciju, kontrolne sisteme i akt o akreditaciji, prenose se sa sa postojeće organizacione jedinice ministarstva za IPARD plaćanja (Direktorata za plaćanja).

Član 50

Odredbe članova 34 i 35 ovog zakona primjenjuju se počev od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Član 51

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 4 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom uređuju način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonom o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu omogućava se pravni okvir kojim će biti uspostavljena pomenuta Agencija, kao organ uprave, sa ciljem omogućavanja efikasnijeg sprovođenja aktivnosti iz njene nadležnosti, što će imati za posljedicu efikasnije sprovođenje mjera poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva, kako su definisane strateškim dokumentima.

Razlozi za donošenje ovog zakona neposredno su vezani za proces pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji, odnosno za potrebu daljeg i konzistentnijeg usklađivanja zakonodavnih aktivnosti iz ove oblasti sa pravom Evropske unije. Na taj način, daje se doprinos lakšoj integraciji Crne Gore u unutrašnje tržište Evropske unije, a korisnicima jasniji regulatorni okvir u pogledu ostvarivanja prava na podršku definisana predmetnim zakonskim tekstom.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Na osnovu prethodno iznijetog stanovišta o neophodnosti potpune harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije, priprema predmetnog Zakona podrazumijevala je potpuno usklađivanje teksta zakona sa sljedećim važećim aktima iz prava Evropske unije:

- Uredba Evropskog parlamenta i Savjeta 2021/2116 od 2. decembra 2021. godine o finansiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike, te upravljanju njom i o stavljanju van snage Uredbe (EU) br. 1306/2013;
- Delegirana uredba Evropske komisije (EU) 2022/127 od 7. decembra 2021. godine o dopuni Uredbe (EU) 2021/2116 Evropskog parlamenta i Savjeta pravilima o agencijama za plaćanja i drugim tijelima, finansijskom upravljanju, poravnanju računa sredstvima osiguranja i upotrebi eura;

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

DIO I – OPŠTE ODREDBE

U Opštim odredbama zakona predviđeno je da je njegov predmet osnivanje, nadležnost, organizacija, postupci i način rada i upravljanja Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu, utvrđivanje izvora finansiranja Agencije i načina njihovog korišćenja, kao i odgovornost i nadzor nad radom Agencije. Nadalje, definisanu su termini

koji su od ključnog značaja za jedinstveno razumjevanje i tumačenje zakonskog teksta, dok su takođe određene i nadležnosti Agencije i način sprovođenja aktivnosti u pogledu ostvarenja svojih zakonskih nadležnosti. Dodatno, propisana su i pravila o akreditaciji Agencija od strane Ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede i ruralnog razvoja, sa ciljem omogućavanja ispunjavanja relevantnih uslova i kriterijuma radi obavljanja zakonom predviđenih aktivnosti.

DIO II – STATUSNE ODREDBE

U statusnim odredbama Zakona, propisano je da Agencija ima status organa uprave, dok je detaljno regulisano pitanje njenog finansiranja, kao i nadležnosti u upravljanju Agencijom, u smislu funkcije direktora Agencije i određivanja njegovih nadležnosti. Dodatno, regulisana su i pitanja od značaja za radno-pravni status zaposlenih u Agenciji.

DIO III – POSTUPAK PRED AGENCIJOM

Zakon reguliše i pitanje postupka pred Agencijom, sa ciljem sprovođenja mjera poljoprivredne politike. U tom smislu propisan je neophodni normativni okvir na osnovu kojeg će dolaziti do sprovođenja mjera poljoprivredne politike, u smislu uloge Vlade Crne Gore, Ministarstva i Agencije te podjele njihovih nadležnosti u stvaranju adekvatnog okvira za sprovođenje mjera poljoprivredne politike.

Nadalje, detaljno je regulisan upravni postupak koji će biti sproveden pred Agencijom, i to, kao naznačajnija, pitanja o formi zahtjeva, rokovima za donošenje rješenja te sam postupak otklanjanja nedostataka u zahtjevu, vrste i način sprovođenja kontrola, pitanja od značaja za žalbeni postupak, posljedice nepoštovanja pravila o odobravanju i isplati sredstava, pitanje slučaja više sile i ostala pravila neophodna za detaljno regulisanja značajnih pitanja iz ovog dijela.

DIO IV – POSTUPAK SPROVOĐENJA MJERA POLITIKE RURALNOG RAZVOJA I RIBARSTVA ZA INVESTICIJE, PROJEKTE I DRUGE SLIČNE NAMJENE

U ovom dijelu predviđena su pravila o tome u kojim slučajevima Agencija donosi rješenje o ostvarivanu prava na dodjelu sredstava podrške, te pravila o daljem postupanju nakon donošenja rješenja, tj. pravila o zaključivanju ugovora između korisnika koji je ostvario relevantno pravo i Agencije, te posljedice nepotpisivanja ugovora i sadržina ugovora.

DIO V – POSTUPAK SPROVOĐENJA IAKS MJERA

U ovom dijelu predviđena su pravila pokretanja postupka za ostvarivanje prava na podršku u okviru IAKS mjera, te načinu pokretanja samog postupka, uz propisivanje nadležnosti za odlučivanje u konkretnim postupcima sprovođenja IAKS mjera.

DIO VI – SISTEMI KONTROLE

U dijelu koji se odnosi na sisteme kontrole predviđena je nadležnost direktora Agencije uspostavlja interne kontrolne sisteme neophodne za ostvarenje ciljeva mjera poljoprivredne politike i zaštitu finansijskih interesa Crne Gore i Evropske unije.

DIO VII – INTEGRISANI ADMINISTRATIVNI I KONTROLNI SISTEM

U ovom dijelu predviđena je neophodnost uspostavljanja IAKS sistema, i njegovog upravljanja od strane Agencije, koji sistem obuhvata više sistema. Nadalje, smisao i sadržaj tih sistema detaljnije je pojašnjen u tekstu zakona, sa ciljem da se zakonskim tekstom uredi sadržaj tih sistema, njihova forma i bliži podaci o elementima koji čine sastavni dio relevantnog sistema.

DIO VIII – SISTEM SANKCIONISANJA I ZAŠTITA FINANSIJSKIH INTERESA CRNE GORE I EVROPSKE UNIJE

Zakon uvodi i sistem sankcionisanja i zaštite finansijskih interesa Crne Gore i Evropske unije, kao subjekata iz čijih se sredstava finansiraju korisnici za čije ostvarenje prava je predmetni zakonodavni okvir i pripremljen. U tom smislu, zakonom se uvodi sistem upravnih sankcija, u vidu upravnih mjera i upravnih kazni, dok je sadržina svake od pojedinačnih upravnih sankcija, njene posljedice, i razlozi koji mogu opravdavati njihovo izricanje, propisana Zakonom.

DIO IX – TRANSPARENTNOST

Zakon uvodi i princip transparentnosti, na način što će Agencija, za prethodnu godinu, objavljivati listu korisnika koji su ostvarili pravo na podršku iz Evropskog fonda za garancije u poljoprivredi, Evropskog fonda za ruralni razvoj, Evropskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, IPARD programa, kao i iz mjera koje se finansiraju iz nacionalnih izvora. Dodatno, zakonskim tekstom propisano je da obrasci zahtjeva za bilo koju mjeru iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja moraju jasno sadržati obavještenje korisnicima da će njihovi podaci biti objavljeni u skladu sa prethodnim stavom, kao i da mogu biti predmet obrade od strane revizorskih i istražnih nacionalnih ili tijela Evropske unije.

DIO X – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

U prelaznim i završnim odredbama regulisano je pitanje obezbjeđivanja sredstava za funkcionisanje Agencije nakon usvajanja Zakona, te formiranje organa uprave, unutrašnje organizacije i raspodjele poslove organa uprave, imenovanja vršioca dužnosti direktora i načinu sprovođenja svih tekućih i budućih postupaka koji se vode po pitanjima koja reguliše predmetni nacrt Zakona. Takođe, regulisano je i pitanje odložene primjene određenih zakonskih odredaba, do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

DIO XI - PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog Zakona obezbjeđivaće se finansijska sredstva na način predviđen tekstom Zakona, važećom regulativom u Crnoj Gori (iz budžeta Crne Gore) i relevantnim pravilima Evropske unije.